

Nowe obowiązki środowiskowe

data aktualizacji: 2025.08.11

Polski rząd nie przygotował jeszcze projektu ustawy wdrażającej rozporządzenie EUDR, ale i tak nowe prawo zacznie obowiązywać już od 30 grudnia 2025 roku. Nowe regulacje obejmą także firmy z branży motoryzacyjnej, które wprowadzają na rynek UE lub wywożą z UE produkty takie jak opony i dętki.

Od 30 grudnia 2025 r. firmy będą musiały spełniać nowe, rygorystyczne wymogi dotyczące ochrony lasów na świecie. Mimo, że Polska nie przyjęła jeszcze przepisów krajowych realizujących unijne rozporządzenie o wylesianiu, nowe regulacje będą w pełni obowiązywać. Nowe prawo dotyczyć będzie tysięcy polskich firm między innymi z branży motoryzacyjnej.

- Brak realizacji nowych unijnych wymogów może oznaczać milionowe kary, nawet do 4% obrotów firmy - ostrzega mecenas Magdalena Szczepanek z kancelarii prawnej Causa Finita Szczepanek i Wspólnicy Sp.K.

Nowe przepisy wynikają z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE z 31 maja 2023 r. dotyczącego udostępniania na rynku UE i wywozu z UE określonych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów (tzw. EUDR). Celem regulacji jest zahamowanie globalnego wylesiania, a obowiązki wynikające z rozporządzenia obejmą szerokie spektrum firm w Polsce. Nowe prawo zacznie obowiązywać już od 30 grudnia 2025 r., niezależnie od tego, czy Polska zdąży z ustawą czy nie.

Nowe regulacje obejmą wszystkie firmy, które wprowadzają na rynek UE lub wywożą z UE

produkty pochodzące z bydła, palm olejowych, kakao, kawy, kauczuku, soi i drewna. Lista objętych produktów (zgodnie z załącznikiem nr 1 rozporządzenia) jest bardzo szeroka. Obejmuje liczne branże np. motoryzacyjną i przemysłową (i takie produkty jak np. opony, dętki, pasy i taśmy gumowe, uszczelki).

Co muszą zrobić firmy, żeby działać zgodnie z nowymi przepisami? Zgodnie z art. 9 i 10 rozporządzenia, każda firma objęta obowiązkiem musi gromadzić i przechowywać przez 5 lat szczegółowe informacje dla każdego produktu: opis, nazwę handlową, rodzaj produktu, ilość i kraj produkcji, dokładną geolokalizację działek, na których go wytworzono, datę lub przedział czasowy produkcji oraz dane wszystkich dostawców i odbiorców. Przedsiębiorstwo powinno także uzyskać dowody, że produkty nie spowodowały wylesiania, zostały wyprodukowane zgodnie z przepisami kraju pochodzenia (np. zaświadczenia, certyfikaty z państw trzecich) oraz przeprowadzić ocenę ryzyka dla każdego produktu, by stwierdzić, czy istnieje prawdopodobieństwo naruszenia przepisów.

- Firmy muszą także złożyć tzw. „oświadczenie o należytej staranności” – elektronicznie, za pomocą unijnego systemu informacyjnego. Nowe przepisy to ogromne wyzwanie, szczególnie dla firm importujących produkty z Ameryki Południowej czy Azji. Geolokalizacja działek rolnych czy dokumenty z krajów trzecich mogą być bardzo trudne do pozyskania. Dla małych i średnich firm przewidziano uproszczenia – wystarczy, że zgromadzą dane identyfikacyjne dostawców i odbiorców oraz numery oświadczeń dotyczących należytej staranności - wyjaśnia mecenas Magdalena Szczepanek.

Unijne rozporządzenie przewiduje dla firm sankcje za brak realizacji nowych przepisów. Przedsiębiorstwom może grozić grzywna do 4% rocznego obrotu firmy, tymczasowy zakaz wprowadzania lub wywozu produktów a także konfiskata towarów lub dochodów pochodzących z ich sprzedaży. Ostateczne szczegóły kar mają być ustalone w przepisach krajowych – których jednak wciąż brak.

Polski rząd nie przygotował jeszcze projektu ustawy wdrażającej rozporządzenie EUDR. Zgodnie z zapowiedziami, projekt ma być gotowy dopiero w IV kwartale 2025 r., czyli tuż przed wejściem przepisów w życie. Brak krajowych przepisów oznacza, że nie ma jeszcze określonych organów nadzoru i egzekwowania.

- Na dziś przedsiębiorcy znajdują się w sytuacji, w której prawo ich obowiązuje, ale nie wiadomo, kto je będzie egzekwował w Polsce. Mimo to nie wolno zwlekać z przygotowaniami – bo to nie lokalne prawo, a rozporządzenie unijne, które ma bezpośrednie zastosowanie - podsumowuje komentuje mecenas Magdalena Szczepanek.

Fot. Causa Finita Szczepanek i Wspólnicy Sp.K.

Źródło: